

(https://twitter.com/intent/user?screen_name=JordiGraupera)
 Jordi Graupera (https://twitter.com/intent/user?screen_name=JordiGraupera) · @JordiGraupera
 (https://twitter.com/intent/user?screen_name=JordiGraupera)

Tweet

1

M'agrada

📅 14th May 2021 from TwitLonger (<http://twitlonger.com>)

El guió d'avui del Planta Baixa sobre la Mandra que no he pogut acabar del tot.

14 de Maig del 2021

Què és la mandra?

La mandra és un dels set pecats càpitals que el cristianisme va posar en circulació. Una de les coses que més em sorprèn d'aquesta classificació de set vicis —perquè són més aviat vicis i no pas accions concretes que fan mal— és que quan el Papa Gregori el Gran (s VI) va establir-la, per tal que en fossin 7, va haver de fer alguns canvis a la doctrina fins aleshores acceptada. Un dels canvis va ser fusionar la mandra amb la desesperança. Aquesta fusió, des que ho vaig descobrir, em fa pensar molt, perquè crec que il·lumina una veritat de fons. Sovint, quan tenim mandra, és perquè hem perdut l'esperança. I de vegades, quan tenim desesperança, és que en realitat tenim mandra. Segurament això és injust amb la gent que té motius per abandonar tota esperança, i tampoc no captura el fet que sovint la mandra, mandrejar, és un plaer que està arrelat en un optimisme poc elaborat, que ens fa pensar que, al capdavall, tot acabarà bé, o que res no és gaire important. Per tant, aquesta barreja de mandra i desesperança no és addient a tots els casos d'ambdues coses, però sí que il·lumina una experiència humana real: de vegades es confonen.

Per tal de qüestionar aquesta visió sobre la mandra et porto el llibre de l'Oriol Quintana, publicat per fragments en una col·lecció sobre pecats capitals, sobre la Mandra. Quintana diu que la mandra és un instrument de discerniment. Que, quan sentim mandra, és perquè la feina que hem de fer i que ens fa mandra segurament no és tan necessària com ens creiem. Que la mandra opera com el dolor, que és un avís que alguna cosa no està bé i que cal parar atenció a per què i qüestionar-nos si realment és tan important com ens pensàvem. Quinta defensa que la mandra és una porta a la vida contemplativa, que és una resistència contra les exigències de ser productius o de ser addictes al consum. Que la Mandra ens salva de les nostres pretensions quixotesques, idealistes, tant com ens salva de l'excés de consum i panxacontentisme que travessa la mirada de Sanxo Pança. Al fons d'aquesta concepció de Quintana hi ha una idea d'ésser huma, ens diu ell, que no és ni àngel ni bèstia. Davant les pretensions del cristianisme i després de l'humanisme d'exigir-nos una millora de nosaltres mateixos que ha de superar la mandra, Quinta reivindica que l'home és complet en la seva imperfecció: que en la barreja de vicis —pecats desordenats: la luxúria, la gola, la mandra, etc— i resistència als vicis hi ha la nostra humanitat més genuïna, i que hem de poder viure la mandra amb tranquil·litat, com un instrument de la bona vida i no com un vici que ens ha de fer sentir culpables. Al capdavall, ens diu, quan una cosa és realment necessària, posem fer el sopar dels teus fills, per molt que et faci mandra, l'acabes fent, perquè és necessària. Quan no ho és, aleshores la mandra s'imposa, per això és un instrument de discerniment.

Aquesta visió de Quintana em sembla en part suggerent i encertada. Sobretot aquesta idea de discerniment. Hi ha mandres que són un avís que estem duent una vida fútil i que ens cal revisar les raons per les quals fem les coses. Però jo em revoltó contra aquesta idea de mandra com a instrument de la bona vida perquè crec que no

puç acceptar la crítica de Quintana a les visions perfeccionistes de la vida humana.

No és que negui la mandra, qui podria?, però sí que no tinc dubtes que quan caic en períodes mandrosos la meua vida és pitjor: més desesperançada.

Fa molts anys, una alumna que tenia d'un curs de retòrica que feia, quan li deia jo que no tingués mandra de buscar paraules més addients per dir alguna cosa, em va respondre que la mandra li semblava l'essència de la naturalesa humana. Em vaig enfadar molt (per dins), crec que perquè em semblava que superar la immensa mandra que em fa gairebé tot era la lluita principal de la meua vida i que si alguna cosa era definitiva de la vida humana era justament aquesta lluita, i no pas l'acceptació que el vici era la part fonamental de la nostra naturalesa.

Em va empenyar tant que li vaig comentar a un company professor de periodisme i em va dir: l'alumna té tota la raó. Mira el món: ascensors, mètodes de transport, maneres de treballar que disminueixen l'esforç. Tota la nostra cultura i tecnologia està adreçada a respondre a la crida de la mandra: a no treballar. Fins i tot l'enyor del joc és l'enyor d'un avorriment actiu, d'una vida plena de mandra. Deia Nietzsche que calia recuperar la seriositat dels nens quan juguen. Doncs en aquesta seriositat hi ha un fluir cap a les coses que ens fan menys mandra, en el sentit que rebutgem les tasques que la mandra assenyala més lacerantment.

Jo no tinc res contra la vida contemplativa, de fet és la meua vida preferida. I també crec que la mandra de vegades és una crida d'alerta a alguna cosa que no està bé. Però aquesta alarma interior que és la mandra no sempre es refereix al fet que el món és absurd, i algunes de les seves tasques també, sinó a alguna cosa que no està bé en nosaltres mateixos. El cas més dolorós és el de la desesperança, esclar: de vegades la mandra subratlla un excés de desesperança sobre el món i nosaltres mateixos, sobre les nostres possibilitats de fer el bé.

Quan això passa és quan penso que superar la mandra, no tant d'una tasca concreta, com rentar els plats, sinó davant la vida sencera, el que jo sempre he anomenat mandra existencial, és una necessitat urgent que travessa la nostra naturalesa i que respon a la voluntat de fer les coses bé perquè sí, no perquè siguin necessàries. La mandra en aquest sentit és com un avorriment avançat, com si l'espectativa d'avorriment fos tan forta que el propi avorriment s'hagués escolat per l'esclatxa de l'espectativa i ja ens dominés. Un buit de voluntat que ens amara de desesperança i que cal superar.

Una cosa que aprèn dels grans escriptors és que l'única manera d'escriure realment bé és escriure sense mandra. Sense mandra de trobar la paraula precisa i clara, que s'entengui tant com sigui capaç de ser compartida per persones de formació i perspectives diferents. Això ens ho ensenya Orwell de manera paradigmàtica. Mandra a l'hora d'escriure és sempre sinònim de clics i de frases tòxiques que ens emboten el cervell de buidor a la llarga. Superar aquesta mandra és l'única manera d'arribar algun lloc que no coneixies però que a la fi ha estat millor del que et pensaves. El mateix passa amb les qüestions de fons que un bon text ha d'adreçar. Fa mandra encarar-se a l'abisme del món o de tu mateix i posar-lo a la vista: és molt més còmode conformar-se amb els petits plaers de cada dia i de cada nit, com ara fan molts assagistes, i com va preveure Nietzsche que fariem un cop haguessim perdut tota esperança. Encarar els problemes del fons manté el mal a ratlla i ens permet explorar coses ignotes. En vam parlar el dia que parlàvem de les aspiracions. Sabem que hi ha coses bones que ens passen després de treballar per millorar-nos però són coses que no podem saber d'entrada, només les aprenem després d'haver fet l'esforç de treballar per millorar-nos, perquè tenim l'esperança que en el resultat d'aquesta transformació hi ha una cosa bona que paga la pena l'esforç. La mandra en canvi ens ofereix una certesa d'avorriment per avançat davant de la incertesa de la millora. És un instrument de discerniment però també és una manera de paraitzar-nos i evitar-nos d'arribar a petites o grans victòries que ens fan millors. És un plaer immediat el de mandrejar, que evita que obtinguem el plaer major que hi ha en l'assoliment d'una cosa més alta, més bona, més bella. Crec que res de grandios o inspirador s'ha fet des de la mandra, encara que tinguem ascensors i comandaments a distància.

Defenso la contemplació i el no fer res per tornar a centrar-se. Però també la revolta contra la mandra, que és tan difícil. No tant per les coses necessàries sinó per les inessàries. Superar la mandra de fer coses tedioses i poc necessàries és el camí cap a certes virtuts que altrament ens queden ocultes, i en aquestes virtuts hi ha una joia, també contemplativa, que ens permet avançar lentament cap a la millor versió de nosaltres mateixos, sense necessitat de ser àngels.

https://partners.eto.com/aw.aspx?A=46729&Task=Click&SubAffiliateID=ES_H21_Taboola_AFFID_45729&TargetURL=https://www.eto.com/es/news-and-anc-renovable/&utm_source=taboola&utm_medium=referral&fbclid=GAU2XvppvSgLL
 eToro | Sponsored (https://popup.taboola.com/en/?template=colorbox&utm_